

Nr 124.

*Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående tilläggs-
pension åt två förutvarande flaggunderofficerare vid
flottan; given Stockholms slott den 24 februari 1928.*

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsråds-
protokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det
förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hem-
ställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Gustav Rosén.

*Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför
Hans^{sa} Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i stats-
rådet å Stockholms slott den 24 februari 1928.*

Närvarande:

Statsministern EKMAN, ministern för utrikes ärendena LÖFGREN, statsråden
THYRÉN, RIBBING, MEURLING, GÄRDE, PETTERSSON, ROSÉN, HAMRIN, ALMKVIST,
LYBERG, VON STOCKENSTRÖM.

Departementschefen, statsrådet Rosén anför:

Med bifall till Kungl. Maj:ts i proposition till 1919 års lagtima riksdag (nr
302) därom gjorda framställning beviljade riksdagen medel för beredande av
pensionsförbättring åt viss personal vid marinen.

Enligt de av riksdagen godkända, genom kungörelse den 29 augusti 1919
(nr 569) fastställda grunderna för ifrågavarande pensionsförbättring stadgades
såsom villkor för erhållande av nämnda förmån, bland annat, att vederbörande
vid avgång ur tjänsten efter uppnådd åldersgräns vore berättigad till såväl pen-

Bihang till riksdagens protokoll 1928. 1 saml. 104 häft. (Nr 124—125.) 511 28

sion som fyllnadspension samt därjämte vid avgången åtnjöte tillfällig löneförbättring enligt av riksdagen år 1918 eller senare godkända grunder.

I proposition till 1922 års riksdag (nr 171) framlades förslag rörande vissa reviderade grunder för ifrågavarande pensionsförbättring i syfte, bl. a., att bestämmelserna om pensionsförbättring skulle vinna anslutning till det från och med ingången av år 1922 tillämpade nya avlöningssystemet. Sedan propositionen av riksdagen bifallits, utfärdades den 15 juni 1922 kungörelse med grunder för pensionsförbättring åt officerare och underofficerare samt civilmilitära beställningshavare vid armén och marinen (nr 336). Enligt denna kungörelse äga beställningshavare, vilka vid avgång ur tjänst varit i åtnjutande av lön enligt avlöningsreglementet för officerare och underofficerare samt civilmilitära beställningshavare på aktiv stat m. fl. vid armén och marinen den 29 juni 1921 (nr 388), efter avgången att med de undantag och enligt de särskilda bestämmelser, som stadgas i kungörelsen, uppbära pensionsförbättring med sådana belopp, att summan av pension, fyllnadspension och pensionsförbättring uppgår för helt år räknat till i kungörelsen angivna belopp, som till storleken variera allt efter den lönegrad, i vilken vederbörande åtnjöt lön vid sin avgång. Sålunda är för den lönegrad, i vilken flaggunderofficer åtnjuter lön, eller 3:e lönegraden å löneplanen för underofficerare, summan av nyssberörda pensionsförmåner angiven till 2,250 kronor.

Personal, som pensionerats före år 1918, är icke berättigad till pensionsförbättring.

Uti särskilda till Kungl. Maj:t ställda skrifter hava laboratorieföreståndaren, f. d. flaggunderofficeren vid flottan, underlöjtnanten i marinen Leopold Karlsson samt arbetsföreståndaren, f. d. flaggunderofficeren vid flottan Gustaf Emanuel Andersson gjort framställning om att efter erhållet avsked som laboratorieföreståndare respektive arbetsföreståndare vid flottans varv i Karlskrona komma i åtnjutande av pensionsförbättring.

Av handlingarna i ärendet inhämtas

beträffande *Karlsson*, att han, som är född den 8 maj 1860, antogs till skeppsgosse den 1 maj 1874, inskrevs vid sjömanskåren den 1 september 1878, utnämndes till underofficer av 2:a graden den 18 juli 1900, överflyttades till månadslönarstat med tjänstgöring i fyrverkslaboratorium den 1 oktober 1900, befordrades till flaggunderofficer den 15 september 1908 och erhöll avsked med pension den 8 november 1915; att han enligt kontrakt den 9 november sistnämnda år av varvschefen vid flottans station i Karlskrona antogs att från och med den 1 december 1915 vara föreståndare och uppbördsman vid fyrverkslaboratorium mot åtnjutande av vissa förmåner, däribland en månadslön av 150 kronor, vilken månadslön successivt höjts och numera utgår med 244 kronor; samt att han utnämndes till underlöjtnant i marinen den 31 december 1919; och

beträffande *Andersson*, att han, som är född den 27 september 1861, antogs till skeppsgosse den 1 september 1875, inskrevs vid sjömanskåren den 1 september 1879, utnämndes till underofficer av 2:a graden den 8 oktober 1897,

befordrades till flaggunderofficer den 21 november 1907 samt erhöll avsked med pension den 27 mars 1917; att han enligt kontrakt den 30 april sistnämnda år av varvschefen vid flottans station i Karlskrona antogs att från och med den 1 maj 1917 vara biträde vid mindepartementet; samt att han sedan den 1 januari 1918 tjänstgjort såsom uppborädsman och arbetsföreståndare vid minverkstaden mot åtnjutande av en månadslön, vilken numera utgår med 209 kronor. Andersson har innehaft arbetsanställning vid mindepartementet sedan den 1 oktober 1910.

Direktionen över flottans pensionskassa har uti avgivna yttranden erinrat, att, enär sökandena erhållit avsked från sina underofficersbeställningar före år 1918, de icke vore berättigade till pensionsförbättring. En var av sökandena, som för närvarande i egenskap av pensionerad flaggunderofficer uppbure i pension, fyllnadspension och pensionsförhöjning sammanlagt 1,944 kronor för år, vore efter erhållet avsked från sin befattning såsom månadslönare berättigad att årligen komma i åtnjutande av pension från flottans pensionskassa samt fyllnadspension, pensionstillägg och pensionsförhöjning av statsmedel med respektive 729 kronor 60 öre, 364 kronor 80 öre, 180 kronor och 765 kronor 60 öre eller tillhopa 2,040 kronor.

Direktionen har vidare framhållit, att månadslönare vid marinen författningsenligt icke vore berättigade till pensionsförbättring, enär de icke åtnjöt avlöning enligt avlöningsreglementet för officerare och underofficerare samt civilmilitära beställningshavare på aktiv stat vid armén och marinen den 29 juni 1921. Kungl. Maj:t hade emellertid på därom gjorda framställningar i ett flertal fall avlåtit propositioner till riksdagen om beviljande av pensionsförbättring till månadslönare vid marinen, vilka propositioner av riksdagen bifalits, varvid medgivits, att dylika månadslönare finge åtnjuta pensionsförbättring till samma belopp, som enligt kungörelsen den 15 juni 1922 med grunder för pensionsförbättring åt officerare och underofficerare samt civilmilitära beställningshavare vid armén och marinen (nr 336) åtnjöt av befattningshavare i motsvarande militära tjänstegrad. Pensionsförbättringen för en månadslönare vid marinen med tjänsteställning såsom verkmästare, vilken sålunda tillerkänts dylik förmån, uppginge till 1,155 kronor 60 öre för år. Enligt vad cheferna för artilleri- och mindepartementen vid flottans station i Karlskrona intygat, hade sökandena under tjänstgöring som laboratorieföreståndare respektive arbetsföreståndare varit att anse såsom fullt jämförliga med verkmästare i högsta lönegrad å flottans varv. Därest sökandena icke varit pensionerade underofficerare, hade de med all sannolikhet i och för sina befattningar såsom laboratorieföreståndare respektive arbetsföreståndare blivit antagna till verkmästare och då såsom sådana vid sin avgång från nämnda befattningar kunnat efter framställning till riksdagen beredas pensionsförbättring. Vid sådant förhållande och med hänsyn till sökandenas vitsordade synnerliga förtjänster vid handhavandet av deras viktiga och riskfyllda befattningar ansåge direktionen sig kunna tillstyrka, att ifrågavarande förmån bereddades dem. Med iakttagande av

att enligt kungörelsen den 15 juni 1922 (nr 360) pensionstillägg icke utginge till f. d. befattningshavare, som åtnjote pensionsförbättring, skulle de årliga pensionsförmånerna, bestående av pension från pensionskassan samt fyllnadspension, pensionsförbättring och pensionsförhöjning av statsmedel, i sådant fall för en var av dem komma att uppgå till sammanlagt (729: 60 + 364: 80 + 1,155: 60 + 294: —) = 2,544 kronor.

Marinförvaltningen har i avgivna yttranden hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att en var av Karlsson och Andersson finge från och med månaden näst efter den, varunder han avginge från sin befattning som laboratorieföreståndare respektive arbetsföreståndare, under sin återstående livstid uppbära årlig pensionsförbättring med 1,155 kronor 60 öre, att utgå från anslag, som vore eller kunde varda beviljat till pensionsförbättring för viss personal vid marinen, och i samma ordning som fyllnadspension.

Över ifrågavarande framställningar har *statskontoret* avgivit särskilda utlåtanden.

Beträffande Karlsson har statskontoret tillstyrkt, att åtgärd vidtoges i överensstämmelse med marinförvaltningens förslag.

I fråga om Andersson har statskontoret anfört följande. Att i detta fall, där avsked med pension från beställning på stat ägt rum redan den 27 mars 1917, bereda pensionsförbättring av den typ, som avsåges i kungörelsen den 15 juni 1922 med grunder för pensionsförbättring åt officerare och underofficerare samt civilmilitära beställningshavare vid armén och marinen (nr 336), förefölle statskontoret mindre lämpligt, då första förutsättningen för sådan pensionsförbättring vore, att avgången ägt rum tidigast under år 1918. Emellertid syntes sökanden, vilken, när han upphörde att åtnjuta arvode såsom arbetsföreståndare, komme att bliva berättigad att i pension, fyllnadspension, pensionstillägg och pensionsförhöjning åtnjuta tillhoppa 2,040 kronor för år räknat, skäligen böra erhålla en tilläggspension från allmänna indragningsstaten, så att sammanlagda pensionsförmånerna uppginge till det belopp av 2,544 kronor, som en verkmästare å månadslönarstat, vilken fått rätt till pensionsförbättring, ägde åtnjuta i pensionsförmån. Statskontoret hemställde därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att Andersson utöver pension, fyllnadspension, pensionstillägg och pensionsförhöjning, som kunde tillkomma honom såsom förutvarande flaggunderofficer, finge efter avgång från sin anställning såsom arbetsföreståndare vid flottans varv i Karlskrona under återstående livstiden uppbära en årlig pension från allmänna indragningsstaten till sådant belopp, att detsamma jämte förenämnda pensionsförmåner uppginge till 2,544 kronor för år räknat.

Med hänsyn till sökandenas tjänstgöring och arbetsuppgifter i respektive befattningar såsom månadslönare synes det vara med rättvisa och billighet överensstämmande, att de vid sin avgång komma i åtnjutande av pensionsförmåner

till sammanlagt det belopp av 2,544 kronor, som en verkmästare å månadslönarstat, vilken tillerkänts rätt till pensionsförbättring, äger uppbära. Tilläggsförmånen torde — i överensstämmelse med vad statskontoret föreslagit beräffande Andersson — böra i båda fallen utgå i form av tilläggspension från allmänna indragningsstaten. Jag får således hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att en var av laboratorieföreståndaren vid flottans varv i Karlskrona, f. d. flaggunderofficeren, underlöjtnanten i marinen Leopold Karlsson och arbetsföreståndaren därstädes, f. d. flaggunderofficeren Gustaf Emanuel Andersson må från och med månaden näst efter den, varunder han avgår från sin befattning såsom laboratorieföreståndare respektive arbetsföreståndare, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig tilläggspension till sådant belopp, att hans sammanlagda pensionsförmåner komma att uppgå till 2,544 kronor för år räknat.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen Regenten lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

W. G. O. Montgomery.
